

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdi-Vásárhely, 1902. május 15.

Csütörtök.

XXI. évfolyam. 39. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes száma ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:

4 határ s petisörért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetések külön díjtétel szerint.
Nyilttér sora 30 fillér.
A hirdetések s nyiltterek díja előre fizetendő.

A kiegyezés.

A kiegyezés sorsa iránti érdeklődés egyelőre háttérbe szorítja a politika mellék- és főké-szenzációit. Tagadhatatlan, hogy a kiegyezés kemény dió. Próbára teszi a legacézósabb fogakat is. Azt sem tagadja senki sem, hogy az utóbbi napokban Ausztriából fokozódó mohósággal kínálgatják a magyarnak ezt a diót, hogy feltörje: hadd törjék bele a foga, az osztrák sógor azután nyugodtan szedegeti ki jóízű tartalmát. És nem titok az sem, hogy Széll Kálmánban nincs arra semmi hajlandóság, hogy a magyarnak a fogát töresse bele a dióba. Csak tessék azt a dualizmus régi jelmondata szerint „egyesült erővel” feltörni és a belén méltányosan osztozkodni. Ha pedig a magyar kormány álláspontja változatlanul ez, mi célja a folytonosan tülkölt riadónak?

Már azt is hallottuk illetékes forrásból, hogy az osztrák kirohanások forrásától Körber távol áll. De ha ez másképp volna is; nem értenők a magyar sajtó egy részének folyton hangoztatott csatakiáltását. Az osztrákok lármáznak. Ha a hangzavart figyelmesen elemeire bontjuk, felismerjük az egyes érdek-csoportok követelő szavát. Mindenik biztatja Körbert: ne engedj, követelj! De nálunk felesleges a nagy lármá, mert mi nem állunk a felfelé licitálás alapján. Illetékes nyilatkozatok révén már köztudomású, hogy a mezőgazdaságunkat védő követeléseinket az osztrák kormány elfogadta. Mi tehát nyugodtan hallgathatjuk már a Lajthán tul felhangzó csatakiáltásokat, mert nem kell kormányunknak követeléseket a fülebe diktálnunk. Csak arról van szó, hogy Széll a vámközösség fentartásának olyan árát ne fizesse, amelyet a fejlesztésre váró iparunk sinylene meg. Ha az osztrák fél ehhez ragaszkodik és ezen a nyomon tolatná magát előre a megvadult érdek-csoportoktól, nem a magyar kormányt érhetné a megegyezés halogatásának a vádja. Arra pedig a magyar kormányt ugyan felesleges biztatni, hogy iparunkat ne szolgáltatassa ki az osztrák érdekköröknek. Eppen ezért a politikai komolyság az ellen szól, hogy az ausztriai nyelv-öltögetésre hasonló formában feleljünk.

A gazdasági közösség fentartásának érdekeink megvédésének feltételével változatlanul hivi vagyunk. De az osztrák politika felelőtlen tömegeinek lármája sem téveszt meg. Tudjuk, hogy az illetékes tényezők odaát is a közösség fentartására törekednek. Mivel pedig Széll Kálmánnal a magyar érdek rovására nem lehet meg-

egyezni, teljes okunk van a tulzott osztrák követelések leszállítását remélni. Hiába biztatják Körbert a csehek, élükön a miniszterükkel, Rezekkel. Ha sürgetik, hogy a kiegyezés még ősszel a parlament elé kerüljön, ne gördítsenek mesterségesen akadályokat az útjába és ne bocsássanak olyan jelszókat világgá, amelyek azután igazán az esetleges megegyezés ellen fordítanak a Reichsrath-párt szenvedélyeit. Nekünk sincs több okunk a különválást elodáznia, mint a cseheknek, akik posztójukat, sörüket, üvegjüket s elsősorban teksztíl-árjukat drága pénzért adják el vámmentesen Magyarországon. Vigyázzanak tehát, hogy a lármájuk által felkorbácsolt párt-szenvedély ne sodorja el őket is minden tervükkel, taktikájukkal.

Az új kereskedelmi miniszteri államtitkár

A király Wickenburg Mark gróf, miniszteri tanácsost kinevezte kereskedelmi miniszteri államtitkárrá.

Wickenburg Márk gróf még javakorában levő férfi, a ki azonban már évek hosszú sorát töltötte különböző gazdasági ágak szolgálatában. Középiskolai tanulmányait a kegyesrendi főgymnasiumban végezte s miután az egyetemen jogtudori oklevelet nyert, a Magyar Hitelbanknál működött, hogy itt a bankügyeket gyakorlatilag megismerje. Majd a m. kir. postatakarékpénztárhoz nevezték ki fogalmazóvá. Rövid ideig tartott itteni működése után a pénzügy-miniszterium kötelékébe lépett, a hol fényes tehetségénél fogva, gyorsan emelkedett. Mint osztálytanácsos, a m. kir. államvasutakhoz a pénzügyi osztály élére igazgatóvá és miniszteri tanácsossá nevezetett ki. Innen hívták meg újra a Magyar Általános Hitelbankhoz igazgatónak, ahol mai napig működött. A közigazgatási ügyek minden ágában való nagy jártassága és különböző állásában tanúsított kiváló munkaereje, széleskörű műveltsége és különösen kiterjedt közgazdasági ismeretei predestinálják a most elébe táruló hatáskörre. Wickenburg Márk gróf a közgazdasági irodalom terén jelentékeny tevékenységet fejtett ki. A valutáról írt egyik jeles művét az Akadémia elismerésével tüntette ki.

A tisztviselők fizetés rendezése A felhivatalos Bud. Tud. azt jelenti, hogy mindazok a közlemények, amelyek tisztviselői fizetéseiről külsőben álló rendezéséről több lapban napról-napra napvilágot láttak, teljesen tévesek. Lukács László pénzügy-miniszter mindenképpen azon van, hogy az erre vonatkozó munkákat sürgesse és az ő részéről tendő javaslatok annak idején közöltetni fognak.

A képviselőház ülése. Temetést rendezett május 12-én a képviselőház. Apponyi Albert gróf elnök a napirend előtt meghatározott szavakkal emlékeztet meg arról a gyászról, mely Franciaországot S. Pierre város pusztulásával érte. Egész város — ugymond — és még megszámlálhatatlan lélek pusztult el Martinique szigetén. E rémhír hallatára összeszorult az emberiség szíve és az összes nemzetek résztvesznek Franciaország mély, megrendítő gyászában. Adjunk kifejezést mi magyarok is mély részvétünknek; egyértelműen mondjuk ki, hogy a magyar képviselőház részvétét alkalmas módon juttassa el a kormány a francia állam fejéhez, a képviselőház elnöksége pedig a jövőben egybeülő francia kamarához.

A Ház egyhangulag elfogadta az elnöki indítványt, majd elfogadta a bosnyák vasutakról szóló törvényjavaslatot is a harmadik olvasásban. Azután a pénzügyi felhatalmazásról (appropriáció) szóló törvényjavaslatot vették tárgyalás alá.

Neményi Ámbros előadó elfogadásra ajánlja a javaslatot.

Kossuth Ferenc a felhatalmazásról szóló javaslatot bizalmi kérdésnek tartja, minthogy pedig a függetlenségi párt a kormány iránt bizalommal nem viseltetik, nem fogadja el azt. Utána Kristóffy József Molnár János és Lovász Márton beszélték.

A székelly kormánybiztos a képviselőházban.

A képviselőház május 10-iki ülésében Bedőházy János a következő kérdést intézte Darányi miniszterhez:

Igaz-e, hogy a t. miniszter ur Sándor János Maros-Torda és Kisküküllő megyék, Maros-Vásárhely város törvényhatósága főispánját székellyföldi kormánybiztosul nevezte ki?

Ha igaz, minő indokok vezették a t. miniszter urat e kinevezésben, a tervben levő székellykongresszus megtartása, tehát egészen idő előtt, a kongresszus véleményének meghallgatása és a kellő minden oldalú tájékozódások megszerzése nélkül, egy ily nagy feladatu állás szervezésére s annak meglepősszerű betöltésére?

Minő hatáskörrel szándékozik felruházni a kormánybiztos, s mily megbízatással látni el őt?

Összeférhetőnek tartja-e a t. miniszter ur e hármas főispáni állás munkakörét egy ily szintén nagy munkakörre kiterjedő működést igénylő kormánybiztosi állással? (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Elnök: A földmívelésügyi miniszter ur az interpellációra válaszolni kíván. (Halljuk! Halljuk!)

Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter: T. képviselőház! Azt hiszem, hogy az ügy érdekében, a mely mindnyájunknak a szíven fekszik, indokolva van, hogyha Bedőházy János képviselő ur interpellációjára azonnal válaszolok. (Halljuk! Halljuk!) Előrebocsátom, hogy a székellyföldi akció nem új kérdés ezen törvényhozás előtt. Itt semmi meglepősről, semmi rögtönzésről nincsen szó, mert méltóztassék megtekinteni az én költségvetésemnek 85. lapját, ott: „Állattenyésztés, havasi tejgazdaság” címűen a Székellyföld földmívelési, népgazdasági felszerelésének címűen 33.000 korona új tétel van felvéve. Azonkívül ugyanazon költségvetés 144. lapján mező- és közgazdaság különböző ágai címűen a Székellyföldön létesítendő szövetkezetek támogatására külön 70.000 korona új tétel van felvéve. Eszerint a földmívelésügyi költségvetésben először van a Székellyföld érdekében mindössze 108.000 korona mint új tétel felvéve. Már most a törvényhozás iránti kötelességem, hogy akkor, a mikor a költségvetés szentesítettik, a törvényhozás rendeleteinek végrehajtásáról is gondoskodjam. (Igaz! Ugy van! a jobb oldalon.) Ha áll az, a mi több oldalról hangoztatott, hogy a Székellyföldön nagy szükség van és a segítség kezet minden oldalról várják, akkor, azt hiszem, semmivel sem lehetne indokolni azt, hogy a mikor a törvényhozás rendelkezésre adja a kormánynak a szükséges összegeket, a kormány mégis tétlenül marad. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) Ennek folytán kötelességemnek tartottam a törvényhozás irányában is, hogy ezen megszavazott tételek végrehajtásáról gondoskodjam. (Helyeslés jobbfelől.) Éa

pedig milyen módon óhajtottam azt végrehajtani? Először is nem bürokratikus módon, (Helyeslés a jobboldalon.) mert egy olyan akciónál, amely több megyére terjed ki, egy olyan akciónál, a hol sürgős segítség van szükség, ott a bürokratikus rendszert alkalmazni nem lehet. (Helyeslés jobboldalon.) Ez az egyik.

Másfelől, habár nem bürokratikus módon óhajtottam eljárni, mégis úgy kívántam eljárni, hogy miután több megye van érdekelve, az eljárás egyetemes, rendszeres és egyöntetű legyen. (Helyeslés jobboldalon.) De ugyis kívántam eljárni, hogy az érdekelteknek, a kik a viszonyokat a legjobban ismerik, a megfelelő befolyás biztosítottassék. Így jártam én el a hegyvidéki akciónál is. Abban a t. képviselő urnak azonban igazat adok, hogy habár sokban hasonlít is a két akció egymáshoz, de azért nem analog. Különösen nem analogok a tekintetben, hogy a Székelyföldön számban erősebb intelligenciát van, a melynek közreműködésére számíthatunk és a melyre számíthatunk is. (Helyeslés a jobboldalon.)

Igy állván a dolog, t. ház, szükséges volt, hogy egy közegem is legyen, a ki a költségvetési törvény által adott felhatalmazás alapján helyettem eljárjon, még pedig egy bizalmas közegem, mert ilyen dolgot mással végeztetni, mint a ki iránt személyes bizalommal viseltetünk, nem volna helyén. (Élénk helyeslés a jobboldalon.) Annyival is inkább, mert a felelősséget közvetlenül és egész terjedelmében magam kívánom ezen akciónak viselni.

Hogy pedig mennyire szívesen fekszik a dolog, annak illusztrálására legyen szabad csak annyit kiemelnem, hogy a hegyvidéki akción kívül a székelyföldi akció az egyetlen ügy, a melyet elnöki osztályomhoz utaltam. A ki tudja a miniszteriumok beosztását, az tudja, hogy ez azt jelenti, hogy ezen ügyben mindent magam személyesen és közvetlenül intézek. (Tetszés.)

Már most a kérdés az volt, hogy milyen legyen, milyen kellékekkel bírjon az, a kit én ezen ügyben megbízni kívánok. Kerestem oly férfit, a kiben legyen erős adminisztratív tehetség, kapcsolatban erős közgazdasági érzékkel, de a mellett legyen az eljárás módjában egyfelől erély és határozottság, másfelől legyen modorában simaság és kiegyenlítő tehetség. Mindezek felül azt óhajtottam, hogy az a férfi lehetőleg erdélyi és lehetőleg maga is székelyföldi legyen. Így gondolkozván, nem rögtönösen, a mint talán némelyek hiszik, hanem hosszas megfontolás után, Sándor János személyében állapodtam meg. (Élénk helyeslés és éljenzés a jobboldalon.)

Nem könnyű volt őt e hivatásra megnyerni. Hogy ő erre vállalkozzék, erre nézve csak az az érvem döntött, hogy hazájának és szülőföldjének semmi más minőségben több szolgálatot nem tehet, mint ezen a helyen. De másfelől nem volt könnyű a dolog azért sem, mert tárgyalást kellett folytatnunk az igen t. miniszterelnök ural, mint belügyminiszterrel és e részben nyilvánosan közzétett mondatokat a t. miniszterelnök urnak azért, hogy minden alkalmatlansági szempontot félretéve, nekem öt rendelkezésre bocsátotta és csupán a magas ezélt tekintette, a mely mindnyájunk szeme előtt lebeg.

Sándor János adminisztratív képességéről beszélni nem kívánok. Elég legyen annyit mondanom, hogy ő a miniszterelnök urnak, mint belügyminiszternek bizalmi embere, de hogy erős közgazdasági érzékkel is bír, azt tudom magam személyes tapasztalattól; tudom, hogy mint Kis-Küküllő megye főispánja, mint a Kis-Küküllő megyei gazdasági egyesület elnöke a szőlőfelújítás, erdősítés állattenyésztés terén igen sikeresen működött és tudom, — a mi talán legfontosabb előttem, — hogy a szegény nép helyzete és érdeke iránt meleg szívet viseltetik, (Tetszés a jobboldalon.) és hogy a súlyt különösen azokra az ágakra helyezte, a melyek a legszegényebb népet érdekelték; háziipari irányokat létesített, népkönyvtárakat állított fel, a kisgazdák számára kirándulásokat szervezett, szóval, a szegény nép érdekével a leglelkismeretesebben foglalkozott. És meg vagyok győződve két dologról: az egyik az, hogy bárkit választottam volna több észrevétel és több kifogás lett volna ellene, mint Sándor János személye ellen. (Igaz! Ugy van! jobboldalon.) A másik, a miről meg vagyok győződve, az, hogy a kik ma kifogásolják Sándor János megbízását, beleértve Bedőházy János t. képviselő urat is, mert a jóhiszeműséget legkevésbé nincsen jogom és okom kétségbe vonni, rövid idő múlva nekem igazat fognak adni, hogy az én választásom helyes és szerencsés volt.

Különb, hogy az ezen választásról vallott meggyőződés nem minden alap nélkül való, ebben a tekintetben csak olyan testületek véleményére vagyok bátor utalni, a melyek különben diametrális ellentétben vannak egymással. Az országos magyar gazdasági egyesület, a mely a vezető vezérszeretettel viszi a székelyföldi akción, az az országos magyar gazdasági egyesület, a mely rendezte azt a székelyföldi kongresszust, a maga hivatalos közlönyében örömmel adott kifejezést ezen megbízás felett. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Hivatalos közleményében ezen megbízást úgy tekinti, mint a székelyföldi akció első mozzanatát. Más oldalról azok, a kik hidegen viselkedtek a székelyföldi kongresszussal szemben: az erdélyi gazdasági egyesület, az erdélyi Kárpát-egyesület, hivatalos iratokban szintén köszönetüknek adtak kifejezést azért, hogy Sándor Jánost ezen teendőkre megbízta. Általában remélem, hogy ezen különböző egyesületek között rövid idő múlva helyreáll az egyetértés, és hasznára egy egyéni óhajnak is kifejezést adni, úgy nekem az volna az óhajom, hogy mindazok az egyesületek, a melyek ma még egymással szemben állanak, a székelyföldi kongresszuson mind résztvegyenek. (Általános élénk helyeslés.)

Felvetette Bedőházy János képviselő ur ebben a kérdésben a társadalom szerepét is, úgy tüntetve fel a dolgot, mint hogyha a társadalmat ezen kérdésből ki akarnák szorítani. Hát ezt talán másnak több joggal lehetne mondani, mint nekem, mert én mindig azt hangoztattam, és mindig azon iparkodtam, hogy a társadalmat a gazdasági akcióba minél inkább bevonjuk. Különb, hogy a társadalmat nem kívánom mellőzni, az látszik abból is, hogy Sándor János megbízásáról a törvényhatóságokat, gazdasági egyesületeket, ideértve az Országos Gazdasági Egyesületet is, értesítettem, és mindnyájuk támogatását kértem, és azt, hogy tanácsaikat Sándor Jánostól ne vonják meg. (Helyeslés a jobboldalon.)

Tartozom még a t. képviselő urnak egy válaszzal arra a kérdésre, hogy a miniszteri megbízott mivel fog foglalkozni? Hát Először is foglalkozni fog azzal, hogy végrehajtsa a törvényhozás határozatát, szerezzen örvényt a költségvetési törvénybe felvett s az előbb említett tételnek, nemkülönben az olyan dolgokat is megtegye, a melyeket a költségvetési törvény alapján és keretében a Székelyföld érdekében esetleg meg lehet tenni. Szándékozom azután bevárni a kongresszust, a melyre a t. képviselő ur is nagy súlyt helyez, meghallgatni annak határozatait, a mikor aztán ősszel, azt hiszem, megkapom a miniszteri megbízott javaslatait és mielőtt végleges megállapodásra jutnánk, mert hiszen a dolgok más társakat is érdekelnek — itt, Budapesten tanácskozást szándékozom tartani, az akció végleges irányítása tekintetében. (Helyeslés a jobboldalon.) Ez a tanácskozáson szándékozom meghallgatni úgy az Országos Magyar Gazdasági Egyesületet, mint az Erdélyi Gazdasági Egyesületet a helyi egyesületeket, egyéb testületeket, a melyek a kérdéssel foglalkoznak, valamint a székelyföldi képviselő urakat is, hogy mielőtt e részben megállapodások történnek, nekik is alkalmuk legyen nyilatkozni. (Helyeslés.) Azonkívül, hogy a helyi érdek is figyelembe részesüljön úgy, a mint azt a Felvidéken is tettem, szándékozom megynéki bizott-

TÁRCZA.

Takard bé a parázst!

Irtá: Czuczsa János.

Csuf téli este ballagok haza felé. Meguntam oda haza az életemet. Azaz nem az életet, csak ezt a csontokig ható fojtós ködöt, ezt a lusta valamit, melytől nem tudok eléggé védekezni. Begombolok, odagombolom a keblemhez. Szobámba megyek, utánam lopózik, mint az orozva maró kutya. Feleségem mikor bejön, morózsusan ráívallok: — Ne hozd magad után ezt a fertelmes ködöt!

Az asszony meglepetten áll meg szobám ajtajában, félkezeben az ajtó kilinése, félkezeben egy kis jóféle tea. Lámpám fénye oda sugárzik teste közé s pillanatra a mellette tolongó ködgomolygás szent sugarakat szór rá, melyet jószágos, de kételkedő, vizsgálatodóan mosolygó arca még inkább szentté avat.

— Tedd be kérlek azt az ajtót! Hiszen látod, megöl ez a gyalázatos északi pára. Ugy nyomult utánad, mint egy jegesmedve familia.

— Édes morgó medvémet te. Látom én, hogyne látnám. Azért hoztam ezt a kis teát, hogy enyhüljön a nyomás melledben. Idd csak meg jó uram, nézd csak be jó, ezer féle fűből f. ztem.

— Nem használ annak mise. Ha egy egész szénabuglyát felherbárd is, míg ez a kutya csak sem való lucskos idő tart. Ördög látott ilyen ostoba telet!

— Dehogy nem használ, csak idd meg édes öregem.

Izelítőül bele kóstol, esettint a nyelvvel s oda tolja elém.

— Jaj be jól! jaj be pompás kis tea! Feltámasztaná a halottat. Kóstold csak öreg.

— Nem kell. Nem kóstolom.

Feleségem nehezelve, szomorúan veszi el előlem a teát s teszi más asztalra. Oda ül velem szembe, mintha vizsgálná orvosi szemmel: mi lehet a bajom? Bántottak valahol? A hivatalban az emberek, a fölőbb valóm, vagy dolgozó társaim? Én durezza gyermek módjára szeretném most már a teát meginni, óhajtanám vele kiengesztelni az ok nélkül megbántott gondos asszonyt, de a bennem uralkodó gonosz hangulat tilt, elfojtja jobb érzésimet, ingerel, készt, buzdít... Ugy feszíti szét agyamat valami tompa fájdalom. Közel vesztetem érzem: veszedehekném. Valakivel kikötni szeretnék zajos, boros asztalnál, cigány mellett a jó cimborákkal össze csokolóz... Nem tudom igazán: mit szeretnék...

Ellentétes érzelmek korbácsolják, zsibbasztják, élénkítik, lohasztják véretem. Bánt, ha feleségem figyelmes, beszélgetni akar. Most meg az ingerel, mért vitte el olyan gyorsan a teát, mért köt olyan szelid nyugalommal, mért nem csinál szemrehányást, zenebonát, olyan valamit, ami rendkívüli. Nyom a szoba, a falak a hátamon, mellemem, a levegő sűrű, nehéz, ónos... Menekülök innen!... Szó nélkül felkelek, veszem a kabátom, pálcázom s indulok. Megyek az utcára, kaszinóba, vendéglőbe, tudom is én hová, csak megyek... Feleségem utánam szól:

— Ne maradj sokáig, öreg; várunk a vacsorával.

— Ne várjatok. Vacsoráljatok. Feküdjetek le. Künn a karok maradni.

— Jól teszed, fiam. Eredj szórakozni egy küssé. Nem árt, ha emberek közé mész, te kurán vénült öreg maczkóm. Várj csak a nyakadra egy kendőt adok. Ne maradj sokáig; tudod, hogy ért neked. Beteg leszel.

Vissza akarok térni. Nem megyek, lefokszem. Beteg vagyok, de úz, hajt a fergasságnak gunyolt gonosz. Az engedékenységgé boszant.

— Hát el se bucsuzol? Meg se csókolsz.

Nem bucsuzom. A kapunál még hallom a jó akaró, intő hangot: ne maradj későre!... Reggelig! dülakodik bensőmben a daczos rossz.

*

Az utcán alig jár valaki. Nyugoti szél fú. Hátha vág, tol előre. Keblemben a minősíthetetlen ezél nélküli vágy és a savanyu szél egy akaraton vannak. Magam sem tudom hol, mi lesz a vége ennek a kedély tompaságnak, bántó egyformaságnak.

A köd leült a földre. Zsebkendőmön át lélekzem, mégis érzem kellemetlen voltát. Szaga van. Ruhám nehezedik a lucsktól. Az utcái lámpák bágyadt, halvány fénnel világítanak önmaguknak, a köd visszaveri a terengő sugarakat. A szél megfordult, most északra fú. A ház sorok védelmében ballagok tovább. Egy ház sor-esorbaságon, pusztá telekről sivitván kap oldalba. Megtántorodom, mint a részeg. Gyorsabb lépésekkel menekülök előre. Itt-ott kisugárzik a földmivesek ablakából a lámpavilág,

ságokat is alakítani, mert azon megyék speciális viszonyai is különös figyelmet érdemelnek. (Általános helyeslés.)

T. ház! Ezek azok, a melyeket általában a dologra nézve mondhatok. Azt, hogy itt sine curáról van szó, senki sem hiszi el, a ki akár engem, akár Sándor János urat ismeri. Politikai pártszempontok, — arról biztosíthatom a képviselő urat — itt ki vannak zárva.

Széll Kálmán miniszterelnök: Azok inkább a mellett szólottak volna, hogy ne nevezzük ki, s hogy ne éresszem el!

Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter: A képviselő urnak ebbeli félelmére vonatkozólag, hogy Sándor János ur nem lesz egész ember, azt válaszolom erről, hogy a mire vállalkozik, abban egész ember lesz. Arról is biztosíthatom a t. képviselő urat, hogy ha Sándor János tulságosnak fogja találni megterhelhetését, akkor az utolsó, a mivel fel fog hagyni, épen a székelyföldi megbízás lesz. (Általános élénk helyeslés.) Arra kérem tehát a t. képviselő urat, méltóztassék némi türelemmel lenni. Eljön majd az idő, a midőn látjuk az ő működését. Akkor a legszigorubb kritika is helyén lesz; méltóztassék azonban a kritikát akkorára fentartani. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

Általában pedig azt vagyok bátor megjegyezni, hogy életerős nemzeteknek kell, hogy legyenek kérdéseik, a melyekben a pártpolitikai hullámok nem csapnak fel. (Élénk helyeslés. Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Mi is azt akarjuk!) Én, t. ház, azt tartom, hogy különösen Magyarországon kell lenniök ilyen kérdéseknek, (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.) a melyek bizonyos irányban minden párt részéről immunitást élveznek. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.) Örvendek, hogy egyetértünk. Es ha van, ilyen kérdés, akkor Magyarországon az olyan kérdések azok, a melyek a magyar faj fennmaradását érdeklik. (Általános élénk helyeslés.) Ezen kérdésekben kerülnünk kell mindent, a mi egyesít bennünket. (Általános élénk helyeslés.)

Kérem a t. házat, hogy válaszat tudomásul venni méltóztassék. (Általános élénk helyeslés.)

Bedőházy János: T. képviselőház! Aggodalmam bizonyos tekintetben nem oszlottak el, de a mennyiben látom az igen t. miniszter ur válaszából, hogy az egész székely akciózt a saját kezébe akarja venni és a kormánybiztos ugyszólván csak egy kirendeltsége lesz és a mennyiben ez megnyugtató: várva a dolog jövő fejlődését, a miniszter ur válaszáat tudomásul veszem.

Elnök: A miniszter ur válaszáat az interpelláló képviselő ur is tudomásul vévén, gondolom, kimondhatom, hogy a ház a választ tudomásul veszi. (Helyeslés)

hosszu, imbolygó fénykévét vetve az utca sarába, melyen csak alig látszik a délután esett hónapok elcsatagosodott rongya. Szemem egy-egy ablakon betéved: vacsorát látok közből — egyebet semmit. Jobban oda nézek. Árnyék alakok veszik körül s mindenik a kezét a szája felé emelgeti. Esznek. A kör közép-pontjába futnak az összes vágyak küllői. Egyik mosolyog, a másik félre fordul, bizonyosan nagyot falt. Falamozás az egész élet télen.

Egy elkésett alak bele rikkant a sötétbe. Ez már jóllakott, mehet hazafelé. Én is oda vágyom, hogy mikor haza felé jövök, rikkantsak. A ködös világ tisztul előttem: ezéom az ivás. Inni fogok Tőrekszem a vendéglő felé. Ott jó lesz. Meleg szoba, meleg barátság, meleg bor, jó kedély, muzsika, kitűnő harmonia egy olyan léleknek, aki nem talál másutt egyebet, mint egyhangúságot.

A vendéglő már nem messze van. Látom a csalogató fényt, mintha ecsettel rakták volna felleg tetejére, úgy süt kifelé. A mint a sarkon betelődök, egy alakkal találkozom.

— Szervusz komám!

— Szervusz! — felelem neki. Ez se tudja, hogy kivel beszél, én épen nem is ismerem, nagyon borízú hangja van: látni csak emberalakot látok, hangjáról sem ismerhetem föl.

Tovább landukol. Megvan elégedve velem, mert nem kötött belém. Én is vele.

*

(Folytatjuk.)

Háromszék vármegye közigazgatási bizottsága üléséből.

Sepsi-Szent-György, május 6.

II.

Adóügyek, pénzügy.

Tusa Gyula kir. pénzügyi tanácsos, pénzügyigazgató jelentése szerint:

Befizetés: Az összes ágazatokban befolyt 199.203 korona.

Egyenesadók címén a befizetés 14.354 kor., Hátrálék adóban 411.733 kor., 20.952 koronával több a megelőző évi hasonhavinál.

Az adókiivetés haladására nézve bejelentette, hogy a házádkivetés április hó első napjaiban befejezést nyert.

Fogházügy, közbiztonság.

Stocker Antal, kir. ügyész bejelentette:

A kézdivásárhelyi kir. törvényszéki fogházban valamint a vármegye területén levő kir. járásbírósi fogházakban 1902. április hó utolsó napján le volt tartóztatva 40 elítélt, 14 vizsgálati, összesen 54 egyén, ezekből 42 férfi, 12 nő.

Időközben még 68 egyén volt letartóztatva.

Bűnvádi feljelentés érkezett 89.

Rabélemezésre kiadott 307 kor. 82 fillér.

Az élelmezés ellen panasz nem emeltetett.

A letartóztatottak egészségi állapota általában jó volt.

Súlyosabb bűneset 2 merült fel.

Törvényszéki boncolás 3 esetben volt.

Közkutatás.

Csánki Gyula kir. tanfelügyelő április havi jelentését lapunk közelebbi számában ismertettük.

Közmunka, közlekedés.

Gyárfás Győz kir. főmérnök havi jelentéséből felemlítjük, hogy az állami és törvényhatósági közutakon a forgalom akadály nélkül volt lebonyolítható.

A brassó — ojtói közut 17—20 kilométer szakaszon a 2. és 3. számú áteresztők újból építését és a 4. számú Feketeügy-híd jégtörőinek helyreállítását Málnási Károly és Pap Lehel társvállalkozók nyerték el 10% árleengedéssel. Ugyanazon utvonalon 57—58. kilométer szakaszán, Kézdivásárhelyen levő utkaparó házhelyreállítására Pittinó Anselm vállalkozóval kötött szerződés 7 $\frac{1}{2}$ % árleengedéssel.

Az oroszfalvi 40 számú Kásonpatak híd alépítményének részletes tervezete és költségelőirányzat-kereskedelmiügyi m. kir. miniszter urhoz felterjesztett.

Az állami közutak befásításánál az évi program keretében a 16 + 875 kilométertől kezdve a 31 + 700 kilométerig teljesített felületet.

Beültetett 1581 darab almafacsemete. Ebből 819 darabot a tordai kertimunkásiskola szállított, 762 darabot pedig a sepsi-szentgyörgyi állami faiskola szolgáltatott ki.

A felületés 4729 darab tölgykarót és 2000 szál fűrészelt fenyőlécezt vett igénybe s azonkívül kerítés-eszközök beszerzését igényelte.

Egy csemete-ültetése 1.77 koronába került, a mihez annak árát 0.50 koronát hozzáadva, minden ültetés 2.27 koronát vett igénybe.

Sajnos, hogy mindjárt kezdetben utrendőri kihágás merült fel, s immár két esetben kellett fecsontítás miatt jelentéssel élni. Ennek folytán a fák védelme érdekében alispán ur körrendeleti intézkedését kellett kikérni.

NAPI HIREK.

— **Kinevezés.** A m. kir. miniszter Kovács Antal irnokot a csikszentmártoni kir. járásbíróshoz kinevezte segédtelekkönyvvezetővé.

— **Állatorvosi áthelyezések.** A m. kir. földmívelésügyi miniszter a m. kir. állatorvosi karban a következő áthelyezéseket rendelte el: Tachauer Adolf m. kir. állatorvost Brassó-Földvárra, Bakcsi József m. kir. állatorvost Beszterczére, Szegő Vidor Dénes m. kir. állatorvost Sárkányba, Részner Mihály m. kir. állatorvost Sepsi-Szent-Györgyre, Nagy György m. kir. állatorvost Kovásznára, Pethe Endre m. kir. állatorvost Csikgyimesre, Hajdó Ödön m. kir. állatorvost Marosvásárhelyre, Székely Károly m. kir. állatorvost Segesvárra.

— **A Székely Társaságból.** A kézdivásárhelyi „Székely Társaság” múlt szombaton d. u. tartotta 17-ik összejövetelét. Naplóolvasás után a testvér-

társaságok átiratait tárgyalta a Társaság. Ezek közül a marosvásárhelyi Társaság a on felhívását, hogy tétessenek lépések arra nézve, hogy vasárnap és ünnepeken a korosmákban d. e. 9 órától d. u. 4 óráig, szesz italokat ne szolgáltassanak ki, hosszabb vitatkozás után Dr. Bánffy, Dr. Szacsavay és Tamási Imre tagokból álló bizottságnak adták ki javaslat tétel végett. A Székely Kongresszus helyéül Tusnád fürdőt hozza javaslatba a Társaság. Végül a lemondott Dr. Vargha Béla gazda helyébe egyhangulag Rákosi Józsa áll. isk. tanítót választotta meg a Társaság.

— **Szép alapítvány** Bélafalvi Tuzson János nyug. m. kir. honvéd alezredes, ki az 1848—49-iki szabadságharcot mint honvéd őrnagy küzdötte végig, a székely árva fiúk megmentésére alapított „Háromszék megyei árvaifü szeretetház” javára 2000 (Kettőezer) Koronás alapítványt tett, hosszú időkre megörökítvén vele nemcsak humanus gondolkodását, de a haza védelmében tiszteletet szerzett vitéz nevét is. Szép, lelkesítő példája a haza- és fajszeregetnek, méltó, hogy minél többen kövessék mindazok, a kiket a sors vagyonnal áldott meg. Minden ilyen szép alapítvány egy-egy züllésnek kitett szegény székely árva fiut ment meg a székely társadalomnak s a hazának. Lehet-e ennél szebben járulni hozzá a székely kérdés megoldásához?

— **A fagyos szentek** (Pongrácz, Szervác, Bonifác) napjai hétfőn, kedden és szerdán, minden veszély nélkül múltak el. Fagy egyáltalában nem volt; hideg is csak kevés; ellenben jótékony eső áztatta meg mindeniket a véteseket, melyek — Istennek hála — örvendetesen fejlődnek.

— **Halálczások.** Babarczy József, Babarczy Endre pénzügyigazgató 14 éves fia, hosszas, majdnem egész életén át tartott szenvedés után, folyó hó 8-án Zilahon, szülői fájdalomra, elhunyt. — Benkő Gábor, kézdivásárhelyi polgártársunk, 48-as honvéd, 70 éves korában meghalt. Mult vasárnap temették el nagy részvéttel Kézdivásárhelyen, a ref. temető kertbe. Fölcségen kívül fia Benkő Géza s ennek neje Ceiszár Ilona városi szülész nő s gyermekeik gyászolják a boldogul-tat. Nyugodjanak esende en.

— **A gyergyóalfalvi tűzvész** által okozott kár hivatalos kimutatás szerint 371 ezer 512 koronára; a tényleges kár azonban ennél is jóval nagyobb, mivel a károsultak nem jelentették be a tényleges kárt. A tűzkárosultak javára adományokat szívesen közvetít a kézdivásárhelyi Székely Társaság is, az önkéntes adományok Rákosi József áll. isk. tanítóhoz, a Társaság gazdájához küldendők, ki azokat rendeltetési helyére juttatja.

— **Eltemetett város.** A messzi tengeren túl megismétlődött az ó-kor nagy katasztrófája: Pompei és Herculaneum pusztulása. Az Amerika közelében fekvő Kis-Antilla szigetsoporthoz tartozó Martinique sziget élénk kereskedő városát: Szent-Pierrét a mellette levő Pelée tűzhányó-hegy, mely 1350 méter magas, május 6-án megsemmisítette. Már május 4-én óriási tüzes hamut okádott ki, 6-ikán pedig a lávát is ontani kezdte a hegy, úgy, hogy az nap az egész várost előntötte, elborította. A lakosok közül mintegy 2000-en tudták csak megmenteni életüket, mintegy harmincezeren odatemetettek. A kikötőben 18 hajó volt, azok is mind megétek s elsüllyedtek a tengerben.

— **Színészek Sepsiszentgyörgyön.** A Micsey F. György jeles erőkből szervezett színtársulata Sepsiszentgyörgyön működik múlt hó vége óta, meglehetősen telt házak előtt. A társulat júniusban Kézdivásárhelyen fog előadásokat tartani.

— **Tűz volt** mult pönteken délelőtt újból Karatán. Bartók Károlynak a falun kívül eső szalmakazalai közül égett le egyik a földig. A többi sikerült megmenteni. A négy Torján levő gyakori tüzeset miatt nagy a nyugtalanság még mindig, pedig a lakosságból szervezett állandó nagyszámú őrség őrködik éjjel-nappal a községekben.

— **Az öreg „Hipi” vége.** Beesületes nevén Rancz Imrénnek hívták Oroszfaluban, a hol lakott; de „Hipi”-nek gunyolták Kézdivásárhelyen, a hol éjjeli munkáját — a „kloika-takarítást” — évek óta nagy szeretettel végezte szokta, sok pénzt szerezvén általa. Böven lévén költő-pénze, nappal a pálinkaivás mester-séget folytatta, tulon-tulos mértékben. Egyszer azonban mindennek vége szokott lenni. „Hipi” is öregedni kezdett, az éjjeli foglalkozásába is beleut s mivel így életében már kevés gyönyörűsége volt: május 1-én felakasztotta magát.

H I R D E T É S E K.

Sz. 432 -1902. végreh.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a közdivásárhelyi kir. járásbírósnak 1902. évi V. 132. számú végzése következtében dr. Varga Béla ügyvéd által képviselt közdivásárhelyi kis. tak. jázára alosornátoni Végh Ferencz társai ellen 560 K. s jár. erejéig 1902. évi márcz. hó 4-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 2030 kor. becsült Molnár Lajosnál, ökrök, Kiesi Miklósnál, széna, szekerek, bival, lovakkól álló ingók nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a közdivásárhelyi kir. járásbírósnak 1902. V. 132. számú végzése folytán 560 kor. tőkekövetelés, ennek megítélt napjától járó kamatai és eddig összesen bíróság már megállapított költség erejéig Alcsornáton községhezatal leendő eszközlésére határidőül 1902. évi május 17. n. d. u. 2 órája kitűztetik, és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adni.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítottatik.

Kelt Kézdivásárhelyen, 1902. évi május hó 6. napján.

Kakutsi Ádám.

(98. 1-1.)

kir. bírósági végrehajtó.

Sz. 646—902. tlkvi.

Árverési hird. kivonat.

A kovásznai kir. járásbírósnak, mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy özv. Bartha Józsefné végrehajtónak Kövér Karolina végrehajtást szenvedő elleni 500 korona tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a közdivásárhelyi kir. törvényszék (a kovásznai kir. járásbírósnak) területén levő, Kovászna község határára fekvő, s a kovásznai 2867. sz. tjkvb.

A + 1254., 1255. hrsz. ingatlanból a Kövér Karolina járandóságára 2200 koronában az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1902. évi május hó 27-ik napján d. e. 9 órakor ezen tlkvi hatóság hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron alul eladatni nem fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-czikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. j. bíróság, mint tlkvi hatóság. Kelt Kovásznán, 1902. évi márczius hó 31-én.

Száva Jakab,

kir. albiró.

(99. 1-1.)

Szám 16/902 közpv.

Hirdetmény.

Központi választmányunk által április hó 20. án, idei 13. szám alatt kiadott hirdetményt, az 1874. évi XXXIII. t.-cz. 43. §-ának megfelelőleg arra igazítják ki, hogy az 1903. évre összeállított, s folyó hó 5-től 25-ig közszemlén levő országgyűlési képviselő választók ideiglenes névjegyzéke, a kihagyottak névjegyzéke és az ezek ellen bealott felszólítások, nem mint a hogy az a hivatott hirdetményben közzé van téve delelőit 8-12 óra között, hanem délutni 2 órától 6 óráig másolhatók le.

Közhírré teszük ezt azzal, hogy az előbb kiadott hirdetményünk tartalma egyebekben változatlan marad.

Kézdivásárhelyt, 1902. május 6-án.

A városi központi választmány.

Dr. Török Andor, Nagy Károly,

közp. elnök.

közp. jegyző.

100. 1-1.)

Szőlőoltványok

szokványminőségben.

A legkiválóbb 42 bor- és csemegefajokban fajtisztán, teljes jótállással.

Élőkerítés.

Gleditschia csemeték és magvak.

Uradalmaknak, községeknek három évi törlesztésre is adatik.

Óriás törvis, igen gyorsan fejlődő sövényfajta. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívülcsekély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át. Minden rendelkezéshez rajzokkal ellátott ültetési és kezelési utasítás mellékeltek. Ezer csemete elég 200 méterre. — Ára 6 frt.

Óriási jövedelmet biztosító voltánál fogva, ennek tenyésztése számos gazdaságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Színes fénynyomatu főrajjegyzék ingyen és bérmentve küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül. Árjegyzésen kívül még egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt címére ingyen és bérmentve küldetni kéri, mely minden az a ház, vagy család, a hol annak tartalmát hasznára fordítanak város, falu, puszta, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is igen érdeklődésben áll, kik rendelni nem akarnak, mert benne számos oly közlemények foglaltak, melyek mindegyiknek nagy szolgálatot tesznek. Cím: „Ermelléki első szőlőoltvány-telep” Nagy Gábor, Nagy-Kágya (22. 9-10.)

u p. Székelyhid.

HIRDETÉS.

Szabó Albert-féle piaczi emeletes ház

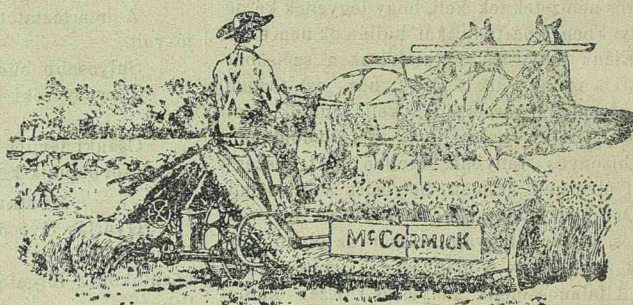
örök áron eladó.

Értekezhetni Özv. Szabó Albernéval.

Mc Cormick Harvesting Maschine-Company.

(Chicago-i aratógépgyár.)

Kéveköto aratógép,
Fűkaszalógép,
Köszörűkészítők

„Daisy” marokrakó aratógép,
Szénagyűjtő gereblye és
Kévekötofonal

gyártmányai.

Ne vásároljon, míg gépeinket nem látta s árainkat nem kérdezte. Olesó tartalékprések óriási raktára. Tessék mintakönyvet kérni!

William J. Stillman
igazgató.

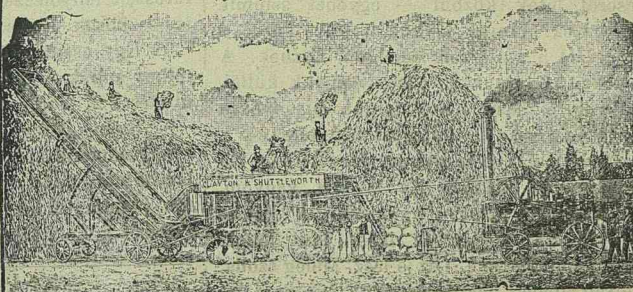
Budapest,
V. ker., Váci-ut 30. sz.

(48. 9-18.) Évi termelés: 362000 gép.

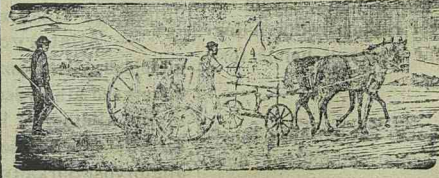
Cayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzeséplőgép-készletek egész 12 lóerőig, továbbá járgány-cseplőgépek, lóhera-cseplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

Columbia-Drill

legjobb sorvetőgépek,
z. eskavágók, répvágók,
kukorleza-morzsolók,
daráló, őrlő-malmok,
egyetemes acél-ekék.

2- és 3-vasú ekek és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzék küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ le-nagyobb locomobil- és cseplőgép gyára.

(48. 9-18.)

Ny. ifj. Jancsó M.-nél Közé-Vásárhelyt.